

Kartlegging i barnehagen

Hvilke erfaringer har pedagogiske ledere med bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen?

Sigrid Mongstad

Kandidatnummer 1121

Bacheloroppgave

Pedagogisk arbeid i uteområdet

Emnekode: BNBAC3900

Trondheim, Mai 2020

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1.0 Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn for valg av tema og aktualisering.....	4
1.3 Avgrensing til problemstillingen	5
1.4 Oppgavens struktur og innhold.....	5
2.0 Presentasjon av teori	6
2.1 Kartlegging – Teori og praksis	6
2.2 Kartleggingsverktøy i praksis	8
2.3 Barnehagens utvikling	9
2.3.1 Syn på barnet ved kartlegging	10
2.4 Barnehagelæreren som profesjonsutøver	11
2.4.1 Etske utfordringer	11
2.4.2 Diskursetikk	12
2.4.2 Kompromiss?	12
3.0 Metode	14
3.1 Valg av metode.....	14
3.2 Valg av informanter	15
3.2.1 Presentasjon av informanter	16
3.3 Gjennomføring av datainnsamling	17
3.4 Analyse av datamateriale	18
3.5 Vurdering av metode	19
3.6 Etske aspekter	20
4.0 Presentasjon av funn og drøfting.....	22
4.1 Kartleggingsbegrepet.....	22
4.2 Språkkartlegging	23
4.3 Positive erfaringer og fordeler	23
4.4 Negative erfaringer og ulemper	24
4.5 Kartleggingens effekt på barnet.....	26
4.6 By og bygd	27
5. 0 Avsluttende kommentar	29
Litteraturliste.....	31
Vedlegg.....	33
Vedlegg 1 – Intervjuguide.....	33
Vedlegg 2 – Samtykkeskjema	34

Forord

Etter tre år på barnehagelærerutdanningen ved Dronning Mauds Minne Høyskole har jeg tilegnet meg mye kunnskap om hvordan vi voksne er i møtet med barn, og hvordan vi lar barnet få møte verden og utvikle seg til det unike individet de er. Kartlegging av barn er noe som har engasjert meg gjennom hele barnehagelærerrestudiet, og det har jeg fått forsket på i denne oppgaven.

Å skrive bacheloroppgave har vært både spennende og utfordrende. Spennende fordi jeg fikk tilegnet meg masse ny kunnskap om et emne som engasjerer meg. Utfordrende fordi det krevde mye av meg under skriveprosessen, spesielt under den tiden vi er i nå.

Jeg vil spesielt rette en stor takk til Dronning Mauds Minne Høyskole som har lagt til rette for min danning til barnehagelærer. Jeg vil også takke klassen og studiegruppen min som har bidratt med konstruktive diskusjoner, støtte og glede gjennom disse tre årene.

Sist, men absolutt ikke minst vil jeg takke veilederen min Marit Heldal som har utfordret meg til kritisk refleksjon, og har kommet med gode og konstruktive tilbakemeldinger under oppgaveskrivingen.

1.0 Innledning

Den norske barnehagemodellen blir beskrevet som barnesentrert og med fokus på en helhetlig tilnærming til læring og utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017). I denne modellen blir barn betraktet som kompetente individer, med retten til å medvirke (Bae, 2015). I følge Rammeplanen (2017) skal barnehagen også fremme tilhørighet og fellesskap, samtidig som pedagogen har en selvstendig rolle hvor faglig skjønn står sentralt i yrkesutøvelsen. Den norske barnehagemodellen har høstet internasjonal anerkjennelse i den vitenskapelige artikkelen *Quality Matters In Early Childhood Education and Care* (Taguma, Litjens & Makowiecki, 2013).

Den nordiske modellen er ikke statisk. De grunnleggende pedagogiske ideene og tankene er i stadig utvikling, og i de senere år har praksisfeltet gått gjennom flere endringer som omfatter både det faglige, strukturelle og politiske perspektivet (Otterstad & Rhedding-Jones, 2011). I de senere år har også myndighetene kommet med forsterkede krav og forventninger til barnehagen som institusjon (Solbrekke & Østrem, 2011). Et forsterket fokus på vurderinger og dokumentasjonsarbeid faller inn under dette (Skarpenes & Nilsen, 2014).

Bae (2015) og Kaurel (2014) mener nå at den norske barnehagemodellen blir satt på prøve. Den norske modellen som setter fokus på at barn er kompetente individer, med retten til å medvirke trues av de økte kravene og forventninger om språkkartlegging fra myndighetene. På den andre siden mener Rambøll (2008) at barn vil ha god nytte av tidlig språkhjelp, for å kunne klare å følge den undervisningen senere i skolen. Han viser også til at tidlig kartlegging og tilrettelegging vil bidra til sosial utjevning, livslang læring og løsninger til enkeltbarnets behov for hjelp.

1.1 Bakgrunn for valg av tema og aktualisering

Temaet for denne oppgaven er et svært dagsaktuelt tema. I den norske barnehagen får dokumentasjon, kartlegging og måling stadig større plass (Skarpenes og Nilsen, 2014). Denne praksisen er det knyttet særskilt faglige, politiske og verdimeslige kontroverser til (Essahli Vik, 2017). Kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy har blitt en nasjonal debatt, hvor fagfolket er svært splittet i sin mening. Essahli Vik (2017) beskriver de som er positiv for kartlegging på den ene siden mener at det kan bidra til sosial utjevning, livslang læring og

løsninger på enkeltbarnets behov. På den andre siden finner vi de som er negativ til kartlegging, og mener at en slik praksis er med på å true det helhetlige synet på læring (Essahli Vik, 2017).

1.3 Avgrensning til problemstillingen

Kartlegging av barn er et stort og viktig tema. Jeg hadde ikke hatt muligheten til å ta for meg alt, og måtte derfor avgrense en god del for å finne min problemstilling. Jeg skrev innledningsvis om den nasjonale debatten om dette temaet, og det her finnes to motstridende sider. Jeg valgte derfor å undersøke de som er ute i praksisfeltet og jobber med dette hver dag. Min problemstilling falt på:

Hvilke erfaringer har barnehagelærere med bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen?

1.4 Oppgavens struktur og innhold

Jeg har innledningsvis i kapittel 1 skrevet om bakgrunnen for valg av tema. Her har jeg skrevet om aktualisering, avgrensning og begrepsavklaringer.

I kapittel 2 presenteres teorigrunnlaget. Det som danner hovedtyngden i dette kapittelet er Hennem & Østrem (2016), Pettersvold & Østrem (2012), Rambøll (2008), Essahli Vik (2017) og Høigard, Mjør & Hoel (2009).

I oppgavens kapittel 3 gjør jeg rede for valg av kvalitativ metode, med vekt på intervju. Her presenteres informantene mine for at leseren skal knytte en relasjon til de. Videre skal jeg redegjøre for bearbeiding av datamaterialet. Her har jeg valgt en tematisk analyse (Johannesen, Rafoss & Rasmussen, 2020), og på bakgrunn av dette kom jeg frem til følgende kategorier: Kartleggingsbegrepet, språkkartlegging, positive og negative erfaringer, kartleggingens effekt på barnet og by og byd.

De overnevnte kategoriene blir drøftet i oppgavens fjerde kapittel, i lys av relevant teori som er fremstilt i kapittel 2.

I kapittel 5 vil jeg komme med en avsluttende kommentar på prosjektet.

2.0 Presentasjon av teori

I dette kapittelet skal jeg se nærmere hva kartleggingen er, og hva det går ut på. Jeg tar for meg kartlegging generelt, men språkkartlegging får et tydelig fokus. Videre ser jeg på hvilken rolle Regjeringen har vedrørende dette teamet, og hvilket opprør ulike fagmiljøer har gjort. Videre ser jeg nærmere på ulike kartleggingsverktøy, og gjør grundig rede for det kartleggingsverktøyet som blir mest brukt i norske barnehager (Frost, et al. 2014). Her tar jeg for meg hvilke etiske utfordringer dette kan føre med seg. Dette er etiske utfordringer barnehagelæreren må ta stilling til i sin yrkesutøvelse, og her gjør jeg også rede for ulike syn på barn, både i fortiden og i dag.

2.1 Kartlegging – Teori og praksis

Kartlegging i barnehagen er et kontrovers som lenge har vært polarisert. Den ene siden er positive til kartlegging, og mener at kartlegging bidrar til løsninger på enkeltbarnets behov for hjelp, tilrettelegging for livslang læring og sosial utjevning. Den andre siden som er negativ bærer preg av et mer kritisk syn, og stiller seg bak den nordiske barnehagemodellen. Denne bygger tradisjonelt på et helhetlig syn på læring, og vektlegger sterkt barndommens egenverdi (Essahli Vik, 2017).

Selve kartleggingsbegrepet kan forstås ulikt, alt ettersom hva som legges i begrepet. Høigård, Mjør og Hoel (2009) mener at kartlegging både defineres ut ifra en trang eller vid definisjon. I den trange betydningen kan kartlegging defineres som en systematisk observasjon med utgangspunkt i et kartleggingsverktøy. I den vide definisjonen vil kartlegging forstås som all kunnskap man tilegner seg om et enkelt barns utvikling. Der er det flere metoder som kan brukes, feks intervju, ulike observasjonsmetoder, eller ulike former for screening og testing. Pettersvold og Østrem (2012) har skrevet boken *Mestrer, mestrer ikke – Jakten på det normale barnet*, og deres definisjon av kartleggingsbegrepet er all kartlegging gjennom standardiserte skjemaer i jakten på det normale barnet.

Stortingsmeldingen *Kvalitet i barnehagen* ble lagt frem mai 2009 (Kunnskapsdepartementet, 2009) av den rødgrønne regjeringen, og representerer et vendepunkt for barnehagens historie.

Meldingen omhandlet at kartlegging skal legitimeres på en helt ny måte. Alle barnehager skal nå gi et tilbud om språkkartlegging ved treårsalder, foreslår Kunnskapsdepartementet (2009). Dette skapte store reaksjoner fra fagfolk i ulike miljøer, og det ble etablert et opprop mot kartlegging av barn (Pettersvold & Østrem, 2012). Stortingsmeldingen ble behandlet og vedtatt, mot opposisjonens stemmer 2. Mars 2010. Før tiltaket kunne iverksettes ble det etablert et ekspertutvalg som skulle kvalitetssikre språkkartleggingen i barnehagen. Ekspertutvalget leverte sin rapport 16. Desember 2011 og konkluderte med at ingen foreliggende kartleggingsverktøy holder tilfredsstillende kvalitet. De klarer heller ikke å fremlegge gode og faglige argumenter for å språkkartlegge alle barn (Pettersvold & Østrem, 2012).

Det ble presentert et nytt lovforslag i 2015, om hvorvidt barnehageeier må velge et kartleggingsverktøy som standard i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2015). Dette møtte også stor motstand, i form av at pedagogen mener at de overprøver deres autonomi ved å legge beslutninger i hånden til barnehageeier, som ikke har en nærhet til praksisfeltet, slik pedagogene har. Denne debatten berører flere perspektiver, og engasjerer både politikere, pedagoger og foreldre.

I november 2019 la regjeringen på nytt frem en Stortingsmelding for barnehagens praksis. ”Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og sfo” (Kunnskapsdepartementet, 2019) og handler om hvordan praksisen skal utformes for å skape et inkluderende fellesskap. Regjeringen ønsker her å innføre på nytt en plikt om å vurdere alle barns språkkunnskaper før skolestart. Plikten innebærer å observere, vurdere og kartlegge ved behov. I følge St.meld nr. 6 (Kunnskapsdepartementet, 2019) ønsker de å gjøre det forpliktende for kommunen å gjennomføre dette, men at praksisen gjennomføres slik som den er i dag.

I følge Essahli Vik (2017) henger det ofte sammen hva man legger i kartleggingsbegrepet om hvor man posisjonerer seg vedrørende kartlegging av barn. Det finnes studier og forskning som underbygger påstandene til begge hovedposisjonene. Rambøll (2008) viser til forskning som hevder at barn vil kunne ha godt nytte av tidlig kartlegging og språkhjelp, for at de senere kan kunne følge bedre med i undervisningen i skoleløpet. Det har også kommet en Stortingsmelding som hevder at tidlig kartlegging av språk og innsats vil være med på å utligne sosiale forskjeller i det lengre siktet (Kunnskapsdepartementet, 2007). På den andre

siden hevder kritiske studier av kartlegging at det kan bidra til å generalisere og sette barn i bås, fokusere på barns mangler og true den norske barnehagemodellen. De hevder også at det tas for lite hensyn til barnas sosiale og kulturelle bakgrunn ved bruk av ulike kartleggingsverktøy (Essahli Vik, 2017).

2.2 Kartleggingsverktøy i praksis

Det finnes flere ulike typer kartleggingsverktøy som brukes i norske barnehager. Det er kartleggingsverktøy innenfor adferd, språk og motorikk.

TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) er det mest brukte kartleggingsverktøyet i norske barnehager (Frost et al. 2014). Dette kartleggingsverktøyet ble utarbeidet etter en omfattende og landsdekkende spørreundersøkelse, som ble gjennomført av TRAS-gruppen i 2000. Resultater av denne undersøkelsen viste at det manglet systematiske tilnæringsmåter når det gjaldt barns språk, og et behov for et systematisk kartleggingsverktøy for kartlegging av språk. Barn med språkforsinkelser ble ikke oppdaget tidlig nok, og barnehagen var usikre i deres yrkesutøvelse på hvordan de skulle vurdere og tilrettelegge for barns språkutvikling (Frost, et al. 2014).

TRAS-gruppen utviklet senere kartleggingsverktøyet, med en tilhørende fagbok som heter *TRAS: Observasjon av språk i daglig samspill* (2014). En liknende undersøkelse fra 2008, hvor 550 fagpersoner fra barnehager deltok viste det seg at 91% benyttet TRAS i sitt daglige arbeid. Resultatene viste også at 86% mente at TRAS bidro til mer samarbeid av kollegaene på avdeling, og 93% mente det bidro til økt innsikt av barns språkforståelse (Frost et al., 2014, s.1).

TRAS tar utgangspunkt i det sosiokulturelle læringssynet, og støtter seg til Vygotsky sin teori innenfor utviklingsteorien. Denne teorien går ut på at all læring foregår i en sosial kontekst, og alle mennesker utvikler seg i samspill med andre (Frost et. al, 2014). Frost et. al (2014) støtter seg også til Piaget sine kognitive teorier innenfor utviklingspsykologien, som ser på barnet som aktivt handlende. Ved å forene Vygotsky og Piaget vil handling og dialog være nøkkelordene for deres syn på barn (Frost et. al, 2014).

Hensikten i følge Frost et al. (2014) er at TRAS brukes i naturlige situasjoner hvor barnehagelæreren er opptatt av språket i samspill med barnet. Barnehagelæreren skal ha opparbeidet seg nok kunnskap om bruken av kartleggingsverktøyet slik at man er tilstede i samspillet med barnet, uten skjemaet i hånden.

Kartleggingsverktøyet er omfattende og tar for seg 8 ulike kategorier innen språkforståelse. Det er samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig bevissthet, uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon (Frost et al. 2014). Skjemaet tar for seg alle aldre, slik at det kan brukes over lengre tid for å se utviklingen til barnet.

2.3 Barnehagens utvikling

Hvilke faktorer ligger til grunn når dokumentasjon, kartlegging og måling får økt fokus i den norske barnehagen? (Skarpenes & Nilsen, 2014).

Den norske barnehagen har eksistert siden 1830-tallet da den første barnehagen ble etablert i Trondheim. Grunntanken i den norske barnehagemodellen i dag er ikke forenlig ved den som åpnet i 1830, hvor hovedhensikten var å holde barnet borte fra gatene, mens kvinnene skulle ut i arbeidslivet (Kunnskapsdepartementet, 2009). De siste 200 årene har satt sitt spor i utviklingen, og i dag regnes barnehagen som en selvstendig samfunnsinstitusjon som tilrettelegger for en pedagogisk helhetlig læring for barn. Barnehagen har nå blitt en del av det norske utdanningsløpet og har siden 2006 vært en del av kunnskapsdepartementet (Kunnskapsdepartementet, 2009). Dette gjør at barnehagens innhold og kvalitet har fått økt fokus.

Barnehagens styringsdokumenter legger føringen for hva barnehagens innhold og oppgaver skal innebære. ”Barnehagens samfunnsmandat, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling” (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.10). Her vektlegger styringsdokumentene at lek, omsorg, læring og dannelse må ses i sammenheng. Dette er et stort tema, men hovedessensen er en helhetlig læring som tilnærming. Rammeplanen sier noe om hva barnehagens hverdag skal inneholde, men pedagogen legger selv opp til hvordan praksisen utformes.

2.3.1 Syn på barnet ved kartlegging

Bae (2016) påpeker en endring i samfunnet vedrørende synet på barn. Det har gått fra å se på at barnet skal formes, til at barnet er noe helt eget fra fødselen av. Her har det skjedd en endring, fra å se barnet som et objekt til et subjekt. Dette innebærer at vi før så på barnet som tomme tavler som skulle fylles, til å se et barn som er intelligent med meninger allerede fra fødselen av (Bae, 2016). Bae (2016) sin artikkel støtter seg til faglige bidrag og forskning fra moderne spedbarnspsykologi og relasjonspsykologi (James, Prout & Jenks, 1998), hvor forskningen dokumenterer at barn er intelligente og sosiale vesener fra starten av.

Den svenske barnehageforskeren Elisabeth Nordin- Hultman (2004) hevder at vårt syn på barn speiles av det pedagogiske rommet. Ved dette peker Nordin- Hultman (2004) på at vårt syn på barn er med å legger føringen på hvordan den pedagogiske praksisen utformes. Selv om barnet ikke kan ses på som en enhetlig kategori kan hun skissere opp to polariseringer i vårt syn på barn. Det er å se barnet som *human beings* eller *human becomings*. Å se barn som *human beings* innebærer evnen til å se barn som aktive og deltagende aktører i sitt eget liv. Når det kommer til å se barn som *human becomings* innebærer dette å se barnet som et objekt som skal påvirkes, formes og forandret. Her vil hovedfokuset ligge på hvordan barnet skal bli en gang i fremtiden (James, Prout & James, 1998).

Det finnes to måter å forholde seg til andre mennesker på, skriver Skjervheim (1996). Å forholde seg til andre mennesker fra en tilskuerposisjon, gjør vi den andre parten til et objekt og noe som kan studeres. På den måten skaffer man seg også et herredømme over den andre parten. Skjervheim (1996) trekker også frem et subjekt-subjekt-forhold og likeverdig dialog som oppskriften når vi skal ta andre mennesker på alvor. Barn skal også tas på alvor, og da vil man være nødt til å ta utgangspunkt i barnet som *human beings*, og ikke forme det etter objektive standarder. Pålegg fra politikere om å kartlegge barn, og hvordan det legges opp til å bruke ulike kartleggingsverktøy er i følge Nordin-Hultman (2004) og Skjervheim (1996) et paradoks iht deres syn på barn. Vi er opptatt av å se barnet som et subjekt, mens kartleggingen ser på barnet som et objekt og noe som skal formes til fremtiden.

2.4 Barnehagelæreren som profesjonsutøver

Når politikere både på nasjonalt og lokalt nivå i økende grad interesserer seg for barnehagefeltet, blir det spesielt viktig å markere profesjonen (Hennum & Østrem, 2016). Å være dannet til barnehagelærer innebærer det å ta aktivt del i den offentlige debatten som omhandler barnehagens pedagogikk som skal fremme omsorg, lek, læring og danning. Å være en profesjonsutøver innebærer å ha fagkunnskap, evnen til kritisk refleksjon og utøvelse av profesjonelt skjønn.

Barnehagen har blitt en del av en politisk debatt som omhandler teamet kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy. Hennum & Østrem (2016) skriver om at mange politikere har en overdreven tro om at tidlig mulig innøving av *skoleferdigheter* vil bidra til mindre frafall på videregående, sosial utjevning og at Norge hevder seg bedre på internasjonale målinger. Dette innebærer at barnehagens formål og verdigrunnlag kommer i skyggen av en investeringslogikk som vil gi Norge avkastning i fremtiden.

2.4.1 Etske utfordringer

Barnehagelærere vil møte på etiske utfordringer hele tiden i sin yrkesutøvelse. Å kartlegge et barn kan innebære store etiske utfordringer, i følge Lingås (2014). Barnehagelæreren evne til å utøve kritisk refleksjon og profesjonelt skjønn vil være viktig i en kartleggingssituasjon. En barnehagelærer må kunne ta vanskelige valg der verdier og roller kolliderer (Lingås, 2014). I følge Hennum & Østrem (2016) handler profesjonsutøvelsen om å handle ut i fra barnets beste. Vil en arbeidsgiver eller politikere pålegge en arbeidsoppgave som går ut over lojaliteten en har til barnet må barnehagelæreren protestere og si ifra (Hennum & Østrem, 2016). Det er nettopp dette de har gjort når Regjeringen har lagt frem disse påleggene. Det er barnehagelæreren ansvar å ivareta barnets ukrenkelige verdi og retten til å realisere seg selv som et selvstendig individ (Bae, 2016).

Hennum & Østrem (2016) tar også for seg profesjonsutøverens autonomi. Her viser de til at samfunnet må vise tillitt til at barnehagelæreren er i stand til å ta ansvar og avgjørelser vedrørende sin profesjon. Hva som er det beste for barnet avhenger av barnets forutsetninger og behov. ”Pålegg av standardiserte tilnærminger som overprøver ansattes autonomi og

skjønn støter mot mange pedagogers faglige verdisyn” (Essahli Vik, 2017, s.13). Det barnehagelæreren ønsker er å få friheten til å kunne vurdere dette selv med bakgrunn i fagkunnskap, kritisk refleksjon og profesjonelt skjønn.

2.4.2 Diskursetikk

Diskursetikk ble utviklet av Karl-Otto-Apel og Jürgen Habermas (Johansen, 1994). Den tar utgangspunkt i de som er berørt av det eventuelle problemet, og tar for seg en prosedyre som skal føre til enighet (Johansen, 1994). Diskurs betyr i denne sammenhengen en diskusjon eller dialog, hvor målet er å oppnå konsensus (Hennum & Østrem, 2016). Konsensus betyr en form for enighet, og noe alle kan slutte seg til. Diskursen foregår helt til alle er enige, og ender med at beste argument vinner. Dette innebærer ingen form for kompromisser eller flertallsprinsippet.

Prinsippene for å oppnå konsensus er at alle parter må få mulighet til å delta i diskursen. Videre skal dialogen være herredømmefri som vil si at den ikke skal domineres av hverken stilling, kjønn eller etnisitet. Avgjørelsen skal gjelde som er universell norm, og alle involverte er forpliktet til å følge avgjørelsen (Hennum & Østrem, 2016).

Å kartlegge barn har vært en diskurs helt siden Stortingsmelding nr. 41 kom ut i 2009. Dette er 11 år siden, og det er enda ikke oppnådd en konsensus. En utfordring ved å bruke diskursetikk her handler om maktforholdet. Fordi barnehagen er et oppbygd hierarki, vil man ikke kunne etterkomme prinsippet om herredømmefri diskurs. Denne typen etikk har blitt kritisert for å være for idealistisk, med grunnlag for at den ikke vil fungere i virkeligheten. Selv om en ikke oppnår konsensus vedrørende denne problemstillingen, kan man bruke prinsippene som et ideal, skriver Hennum & Østrem (2016).

2.4.2 Kompromiss?

Vil løsningen innebære en kompromiss? Essahli Vik (2017) tar for seg dette i en tidsskrift som er utgitt i nordisk barnehageforskning. Der konkluderer hun med at spesifikt språkkartleggingsdiskursen er åpen for kompromisser. Videre påpeker Esshali Vik (2017) at det er tendenser i diskursen som kan forsterke uenigheten fra den kritiske siden, ved at OECD uttrykker at nødvendige grep i denne diskursen krever tydeligere styringsdokumenter

og standardisering for kvalitetssikring. De mener nå at rammeplanen gir for stor frihet når den norske tradisjonen skal omsettes i praksis.

3.0 Metode

I dette kapittelet presenterer jeg forberedelse, gjennomføring og evaluering av valgt metode.

3.1 Valg av metode

Min problemstilling; *"hvilke erfaringer har pedagogiske ledere ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen?"* ble førende for mitt valg av metode. Jeg ønsket ved denne problemstillingen å komme nærmere de som jobber ute i praksisfeltet, for å kunne reflektere dette teamet nærmere. Kvalitative metoder blir forbundet med forskning som vil innebære en kontakt mellom forskeren og deltakeren i feltet, ved hjelp av deltagende observasjon eller intervju (Thaagard, 2018). En målsetting ved bruk av en kvalitativ metode er å oppnå en forståelse av sosiale fenomener. Vi kan med denne metoden utvikle en forståelse for hvordan personer opplever og reflekterer over sin egen situasjon.

Kvalitative studier innebærer en rekke ulike kategorier om tilnærming, og her valgte jeg intervju som min tilnærming til forskningsfeltet. Det finnes ulike typer av kvalitative intervjuer, og et forskningsintervju kan utformes på flere måter. Jeg har benyttet meg av den formen som oftest blir benyttet i kvalitative studier, og det er en delvis strukturert tilnærming. En delvis strukturert tilnærming karakteriseres ved at temaet for prosjektet er fastlagt på forhånd, men at rekkefølgen av temaene blir bestemt underveis. Ved en slik tilnærming fikk jeg til å følge med på informanten sin fortelling, samtidig som at jeg får belyst de temaene som blir viktige for min problemstilling i løpet av intervjuet. Siden intervjuet karakteriseres ved en fleksibel struktur legger det også opp til man kan inkludere spørsmål underveis om temaer som ikke var planlagt i forkant i intervjuguiden (Thaagard, 2018). Dette legger opp til at jeg kan bygge videre på informantens fortelling og at det vil gi en fin og naturlig flyt i samtalen.

Det finnes grunnleggende premisser for interaksjon mellom forsker og informant.

Asymmetrisk relasjon legger Kvale & Brinkman (2015) vekt på i det kvalitative intervjuet. Det er i dette tilfellet forskeren som legger frem tema, definerer intervjusituasjonen og har kontroll på fremdriften under intervjuet (Thaagard, 2018). Asymmetrisk relasjon fremheves også av Fog (2007). Hun beskriver en ensidig fortrolighet fra informanten. Det er i all hovedsak informanten som er åpen og fortrolig. Jeg som forsker anvender også intervjuet til

et forskningsmål, og dette er med på å forsterke den asymmetriske relasjonen. Dette betyr imidlertid ikke at informanten som intervjues ikke har kontroll over situasjonen, for her er det informanten som bestemmer hvor åpen og fortrolig man vil være (Thaagard, 2018). Det er viktig å være bevisst på den asymmetriske relasjonen i min rolle som forsker, for å både tilrettelegge og ivareta mine informanter og deres autonomi.

3.2 Valg av informanter

For å oppnå den dybden jeg ønsket i oppgaven søkte jeg etter to informanter med motstridende meninger. Jeg søkte etter en person som var kritisk og en som var pro til temaet om bruk av kartleggingsverktøy. Thaagard (2018) beskriver *strategisk utvelging* som en rekrutteringsstrategi i sin bok. Strategisk utvelging handler om at man velger personer eller enheter som har en spesiell egenskap eller kvalifikasjon som vil være strategisk i forhold til problemstillingen. I min problemstilling søker jeg etter hvilke erfaringer de har i praksisfeltet, og ved å systematisk velge ut to informanter med motstridende erfaringer vil jeg kunne få en dybde i oppgaven. (Thaagard, 2018).

Rekruttering av mine deltagere i prosjektet startet med det vi kan betegne som *snøballmetoden* (Thaagard, 2018). Denne metoden karakteriseres ved at forskeren tar kontakt med en person som har de egenskapene og kvalifikasjonene som er relevant for problemstillingen, eller befinner seg i et miljø som vil henvende deg videre til personer med tilsvarende egenskaper eller kvalifikasjoner (Thaagard, 2018). Jeg tok kontakt med en foreleser ved min høyskole som jeg visste hadde mye kunnskap om emnet, og satt med mye informasjon om hvem som var kritisk og pro til teamet i den aktuelle kommunen jeg søkte i. Hun ga meg noen forslag til hvem jeg kunne kontakte for informanter fra begge sider. Jeg tok kontakt, og de informantene jeg søkte etter ønsket å delta på dette tidspunktet. Før jeg fikk avtalt ett møte til intervju ble samfunnet rammet av nedstengninger på grunn av Covid-19. Situasjonen endret seg og informantene mine tok valget om å trekke seg.

Jeg ønsket å gjennomføre prosjektet slik det først var tenkt, og valgte da en annen metode for å rekruttere nye deltagere til prosjektet. Strategien jeg valgte var å rette en formell henvendelse innenfor en strategisk setting (Thaagard, 2018). På Facebook finnes det en nasjonal side for barnehageansatte som heter *Idebroen til barn*. Hovedmålet i den gruppen er å motivere og inspirere til nyskapende pedagogiske aktiviteter. I den gruppen ville jeg være

sikker på å nå ut til pedagogiske ledere med en slik type erfaring jeg søkte etter. Jeg skrev ett informativt innlegg som inneholdt tema, problemstilling og hvilke egenskaper og kvalifikasjoner jeg ønsket fra deltagerne i mitt prosjekt. Jeg skrev avslutningsvis at de som var interessert i å bli rekruttert til prosjektet kunne ta direkte kontakt med meg. Innlegget fikk respons og jeg fikk tak i to informanter med de kvalifikasjonene jeg søkte etter.

3.2.1 Presentasjon av informanter

For å holde informantene mine anonymene vil de bli referert til med fiktive navn i oppgaven. Informanten med en kritisk holdning til temaet vil bli referert som Siri, og informanten med en positivistisk holdning vil bli referert til som Arne.

Siri er 35 år gammel. Hun begynte som assistent i en liten barnehage, og jobbet der i mange år før hun tok valget om å starte på førskolelærerutdanningen i 2010 som det het den gangen. Dette valget tok hun fordi hun hadde reflektert mye over sin yrkesrolle hvor hun følte at hennes kompetanse ikke strakk til. Hun var ferdig utdannet som førskolelærer i 2013. Fikk jobb som pedagogisk leder i den samme barnehagen etter endt utdanning. Siri gikk i 2019 ned i en mindre stilling som barnehagelærer fordi hun nå tar en master i barnehagekunnskap. Hun jobber i en liten barnehage med 40 barn til sammen, med lite kulturelt mangfold. Denne barnehagen er lokalisert i en liten bygd i Norge. Siri er opptatt av å anerkjenne enkeltindividets forutsetninger og hvordan man kan styrke disse forutsetningene i hverdagen. Hun har et kritisk syn på bruk av kartlegging og kartleggingsverktøy.

Arne er 40 år gammel, og ble utdannet som førskolelærer i 2003. Han fikk jobb som pedagogisk leder etter endt utdanning og jobber fremdeles i den samme barnehagen. Han jobber i en større barnehage enn Siri, med totalt 150 barn. Denne barnehagen er lokalisert i en større by i Norge. Barnehagen har også over 20 ulike nasjonaliteter. Arne er opptatt av å legge til rette for språklig utvikling for alle barna i barnehagen. Han har en positivistisk holdning til bruk av kartlegging og kartleggingsverktøy.

3.3 Gjennomføring av datainnsamling

Før gjennomføringen av datainnsamlingen kunne ta sted ville jeg sende begge informanter en intervjuguide og et informasjon- og samtykkeskjema på mail i forkant av intervjuet. Dette gjorde jeg fordi jeg ønsket at mine informanter hadde muligheten til å forberede seg for at vi kunne gå mer i dybden av teamet.

Det knyttes både fordeler og ulemper ved å gi ut en slik intervjuguide på forhånd til informantene. Thaagard (2018) skriver om at det knyttes spesielle utfordringer til et informert samtykke, og i dette tilfellet en intervjuguide. Gis det for detaljert informasjon om prosjektet kan informanten sin atferd påvirkes. Dette kan gi utslag på svarene jeg som forsker får fra informanten under intervjuet. Jeg overveide det med at utformingen av problemstilling og intervjuguiden ikke ville påvirke deltakerens atferd og svar i denne situasjonen. Fordelen ved at de fikk denne på forhånd var at vi under intervjusituasjonen kunne gå dypere inn i teamet og jeg kunne innhente mer kunnskap fra mine informanter.

Siden rekrutteringen av deltakere var vanskeligere enn først antatt var jeg nødt til å ta ekstra hensyn til deres ønsker. Dette gjorde at intervjuet med Siri ble tatt over telefon, og intervjuet med Arne ble tatt på mail. Jeg hadde søkt og fått godkjenning av NSD om å få ta i bruk en lydopptaker under intervjuene, men på bakgrunn av nedstengningen fikk jeg ikke tak i en godkjent lydopptaker i tide. Jeg valgte å ikke bruke en lydopptaker og heller notere ned svarene jeg fikk på data under intervjuet.

Det første intervjuet jeg gjennomførte var med Siri. Dette foregikk over telefon på formiddagen. Under intervjuet var det ingen forstyrrelser som påvirket verken meg eller henne. Vi startet samtalen med en prat om situasjonen vi er i, og hvordan begge har taklet de nye retningslinjene, både på jobb og fritid. Jeg takket henne nok en gang for at hun kunne stille opp som informant, før vi formelt startet intervjuet. Jeg brukte øretelefoner for å frigjøre hendene mine for å noterte ned på dataen. Intervjusekvensen ble innledet med et par tillitsspørsmål som også var relevant til problemstillingen min angående informasjon om informanten. Dette var spørsmål om alder, bosted, hvor lenge de har jobbet i barnehagen og hva de fokuserte mest på i yrkesutøvelsen. Senere gikk vi inn på spørsmålene som var vedlagt i intervjuguiden. Siri fortalte ganske fritt, og var innom mye av spørsmålene i det hun fortalte sine erfaringer. Vi gjorde også mye om på rekkefølgen til spørsmålene, siden de kom opp

naturlig underveis. Det er nettopp dette det åpnes opp for når man velger en delvis strukturert tilnærming (Thaagard, 2018), og i dette tilfellet var det et riktig valg for å få mest mulig kunnskap om Siri sine erfaringer. Hele intervjusekvensen tok 45 minutter.

Det andre intervjuet var med Arne, og ble gjennomført på mail. Her opprettet jeg et passordbeskyttet dokument som jeg sendte til hans epost-adresse. I mailen takket jeg nok en gang for at han kunne stille opp som informant i prosjektet. Dette intervjuet blir ifølge Thaagard (2018) definert som et asynkront intervju. Dette betyr at den ikke har noen definert tidsramme. Denne intervjuformen er fleksibel, og lar informanten svare på spørsmålene når de ønsker å svare på det. Arne hadde tatt seg god tid til å svare på alle spørsmålene, og det var rike beskrivelser, noe jeg også ønsket. Jeg hadde også noen oppfølgingsspørsmål på bakgrunn av Arne sine svar, som jeg sendte i retur. Arne svarte fremdeles med gode og rike beskrivelser. Mailen gikk frem og tilbake med nye spørsmål og svar helt til jeg følte at jeg hadde fått det datamateriale jeg trengte. Intervjusekvensen tok 3 dager å fullføre på bakgrunn av dens fleksible form.

Relasjonen mellom meg og informantene vil jeg klassifisere som god. Jeg følte at jeg fikk samarbeide godt med begge to med å utvikle kunnskap og forståelse om teamet kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen. Warren (2012) fremhever at det er en utfordring i intervjusituasjonen når en må forholde seg til personer som ikke virker interesserte og er lite verbale. Dette opplevde ikke jeg under de to intervjusekvensene, og jeg ser hvilken stor fordel det var med engasjerte informanter som ønsket å svare på de spørsmålene jeg hadde utformet.

3.4 Analyse av datamateriale

I dette prosjektet har jeg valgt tematisk analyse som min tilnærming. Johannesen, Rafoss & Rasmussen (2018) skriver at den tematiske tilnærmingen er den mest grunnleggende og studentvennlige. En tematisk analyse går først og fremst ut på å finne temaer i dataene våre. Et tema klassifiseres som en gruppering av data med viktige fellestrekk, og hvert tema blir en kategori.

En utfordring ved bruk av en slik kvalitativ analyse kan være at den blir så grunnleggende at den ofte overses eller nedtones i forhold til andre mer kjente og avanserte analysemetoder.

Det er ofte man tyr til mer avanserte begreper for å omtale sitt analysearbeid, selv om det nødvendigvis ikke passer. Dette gjør man fordi det blir så grunnleggende og føler man vil mangle begreper for å omtale analysearbeidet man faktisk gjennomfører. Det kan fremstå som mer abstrakt enn nødvendig.

Analysearbeidet mitt ble delt opp i flere faser. Forberedelse var det første fasen, og her var hovedprioriteringen å få oversikt over dataen jeg hadde fremskaffet. Etter dette gikk jeg videre til andre fase som er koding, og her satt jeg ord på viktige poenger i mitt datamateriale. I den tredje fasen handler det om kategorisering. Her brukte jeg de kodede dataene mine og kategorisert de med ulike temaer. Den siste fasen er rapportering hvor jeg startet på resultatdelen av min analyse, som er drøftingen av materialet som kommer frem i kapittel 4 i denne oppgaven (Johannesen et al., 2018). Kategoriene jeg kom frem til etter analysearbeidet er kartleggingsbegrepet, språkkartlegging, positive/negative erfaringer, kartleggings effekt på barnet og by og bygd.

3.5 Vurdering av metode

Vurderingen av metoden og tilnærmingen jeg har brukt i denne oppgaven består av flere faktorer. Når det kommer til grunnleggende valg av metode og tilnærming vurderer jeg den som god. Det var riktig å velge en kvalitativ tilnærming ved bruk av intervju for å få best mulig kunnskap om praksisfeltet sine erfaringer.

Gjennomføringen av datainnsamlingen var ikke ideell. Det var flere ulemper ved å gjennomføre det på den måten, og det kan ha påvirket funnene mine til en viss grad. Intervjuet jeg hadde over telefon og mail gjorde at jeg gikk glipp av viktig informasjon som kommer ved bruk av kroppsspråket. Ved intervjuet over telefon fikk jeg med meg informantens uttrykk i språket. Jeg registrerte ulikt tonefall ved de ulike temaene under samtalen. Dette var til hjelp ved videre analyse av datamaterialet. Intervjuet på mail fikk jeg ikke tilgang på noen form for kroppsspråk. Thaagard (2018) skriver om det personlige tillitsforholdet man oppnår ved et ansikt-til-ansikt-intervju. Det kan være avgjørende for om man ønsker å åpne opp om temaer som er både personlig og private. Ved en slik kontakt gis det bedre muligheter for å tolke utsagn, fordi vi får "lese" intervjupersonens kroppsspråk og uttrykksmåte, og ved det vurdere om det informanten gir uttrykk for er faktiske erfaringer, eller om vedkommende endrer på sin fortelling for å gi et mer positivt uttrykk. Derfor bør det rettes et kritisk blikk til

mitt datamateriale, fordi muligheten for at informanten ikke uttrykker faktiske erfaringer er der.

Intervju over mail hadde også flere ulemper. Jeg fikk ikke til en konstruktiv diskusjon, og hele intervjuet ble veldig oppstykket. Intervju over internett kan fungere med de rette forberedelsene, og lagt til rette etter hvilke funn man er på jakt etter. Et delvis strukturert intervju var derfor ikke rett strategi for denne typen gjennomføring, og heller ikke for den problemstillingen jeg har valgt siden den legger opp til videre diskusjon utover spørsmålene.

En annen faktor var at jeg ikke tok i bruk lydopptaker. Dette gjorde at jeg ikke fikk skrevet ned direkte sitater fra informanten min, og notatene ble litt oppstykket under telefonsamtalen. Her kan jeg ha gått glipp av viktig informasjon ved at jeg bare noterte ned. Det er også en faktor at jeg måtte bruke tid på å notere gjorde at jeg ikke var fullt fokusert på bare samtalen.

3.6 Ethiske aspekter

”Ethiske overveielser og ryddig bruk av personopplysninger er ikke bare en forutsetning for studentoppgaver og for forskning, det er også en forutsetning for å ivareta et godt forhold til de menneskene som stiller opp med sine erfaringer og opplevelser” (Dalland, 2012, s.5). Jeg som forsker er avhengig av deltakerens tillit for å få den kunnskapen jeg trenger i prosjektet. Gjennom hele forskningsprosessen har jeg som forsker vært bevisst på min rolle og etiske ansvar.

Arbeid med personvernopplysninger er underlagt krav fra samfunnet. NSD som er personvernombudet for forskning ved Norsk samfunnsvitenskapelig Datatjeneste som vurderer hvorvidt mitt undersøkelsesopplegg oppfyller de kravene for å ivareta personvernet til de som deltar i prosjektet (Dalland, 2012). NSD vurderte det til at jeg oppfylte de overnevnte kravene til å ivareta personvernopplysninger ved bruk av lydopptaker under intervju. Dette valgte jeg senere å ikke ta i bruk siden jeg ikke fikk tak i en godkjent lydopptaker i tide.

”Utgangspunktet for ethvert forskningsprosjekt er prinsippet om at forskeren må ha deltakerens *informerte samtykke*” (Thaagard, 2018, s.22). Før intervjurunden startet fikk informantene et informasjon og samtykkeskriv (vedlegg 2, s. 34) på mail. Der stod det

informasjon om prosjektet, hvem som vil få tilgang til informasjonen og resultatbruk. Informantene ble også informert om muligheten til å trekke seg til enhver tid fra prosjektet uten å måtte oppgi grunn for dette. Dette samtykket bygger på respekten for individets råderett over sitt eget liv og dens opplysninger som deles med andre (Thaagard, 2018).

Det er i følge Dalland (2012) helt grunnleggende å bevare deltakernes anonymitet. Uten denne forutsetningen ville det vært mange som hadde takket nei til å delta. Dette ble de også informert om i samtykkeskjemaet om at jeg kom til å bevare deres fulle anonymitet. Intervjuet mitt med Arne ble tatt over mail. For å ivareta personvernsopplysninger og hans anonymitet ble intervjudokumentet passordbeskyttet. Passordet fikk Arne tildelt over en telefonsamtale. Intervjuet med Siri ble tatt uten lydopptaker og jeg noterte det i et dokument som ble passordbeskyttet på min data. I oppgaven har informantene og barnehagene fått tildelt fiktive navn.

4.0 Presentasjon av funn og drøfting

I dette kapittelet vil jeg presentere mine funn fra de kvalitative intervjuene, og drøfte de i lys av det teoretiske perspektivet som fremstilles i oppgavens andre kapittel. Funnene vil bli presentert i kategoriene som kom frem under den tematiske analysen.

4.1 Kartleggingsbegrepet

Jeg startet intervjuet med å spørre om hva Siri og Arne legger i begrepet kartlegging, og hva deres meninger rundt diskursen om kartlegging av barn og bruk av kartleggingsverktøy. Begge forteller at det er et vidt begrep med rom for tolkning. Siri støtter seg til begge definisjonene som er fremstilt til en viss grad. Hun forteller videre at hun støtter seg mest til Pettersen & Østrem (2018) sin definisjon på begrepet. De definerer kartlegging som jakten på det normale barnet gjennom standardiserte skjemaer, som feks TRAS. Arne støtter seg til Høigård, Mjør & Hoel (2009) sin trange og vide definisjon av begrepet. De definerer det som all kunnskap man tilegner seg om barn, gjennom ulike metoder som observasjon, intervju osv.

Siri beskriver sitt forhold til kartlegging av barn og bruk av kartleggingsverktøy som ambivalent, og forteller videre at hun som profesjonsutøver er nødt til å markere seg i det hun føler bryter med hennes verdigrunnlag. ”Jeg føler det er min plikt, på vegne at barna og meg som barnehagelærer å ta et markert standpunkt i denne diskusjonen” (Siri, 35). I Månetoppen barnehage har de tatt et standpunkt om å ikke kartlegge systematisk, men har tilgangen på å bruke de ulike kartleggingsverktøyene ved behov.

Arne beskriver et mer positivt syn på kartlegging av barn og bruk av kartleggingsverktøy. Han forteller videre at i Skogrissa barnehage kartlegger de alle barn systematisk med TRAS, for å legge grunnlaget for barnets videre utvikling. Dette tar han med inn i foreldresamtalene for videre samarbeid. Diskursen angående kartlegging støtter han seg til Rambøll (2008) og Stortingsmeldingene regjeringen har gitt ut, men uttrykker at det er viktig for barnehagen som samfunnsinstitusjon å ha slike diskusjoner.

4.2 Språkkartlegging

Tidlig i intervjuet om generell kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy vektla begge informanter kartlegging av barns språk som fokusområde. Det er interessant at både Siri og Arne fokuserer på den samme kartleggingsområdet uten å være påvirket av forsker under intervjuet. Mye fokus på kartlegging av barns språk, både fra offentlige myndigheter og fagmiljøet kan dette være en naturlig årsak.

Språket er en viktig del av vår identitet, og er nødvendig for at vi kan samhandle med andre mennesker. Norge er i dag er en del av et stort språklig og kulturelt mangfold, hvor språket vil være en viktig faktor for integrering. Rammeplanen (2017) tar også for seg hvordan barnehagen skal jobbe med språk i barnehagen for å skape en variert språkarena. ”Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse , språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer” (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.30). De nevner ingen form for kartlegging under dette fagområdet i rammeplanen.

4.3 Positive erfaringer og fordeler

Selv med ulik oppfatning av kartleggingsdiskursen kan både Siri og Arne vise til positive erfaringer vedrørende temaet.

Siri beskriver en positiv erfaring med kartleggingsverktøyet TRAS. Hun forteller om et barn med delvis utagerende adferd som de hadde observert over en lengre periode. De hadde kartlagt barnet ved bruk av kartleggingsverktøyet Alle Med. De fant ingen faktorer som tilsa bakgrunnen for barnets adferd. Hverdagsspråket og uttalen var på plass, så heller der var det ingen faktorer som indikerte på at noe var utfordrende for barnet. Siri innledet et tverrfaglig samarbeid med PPT, som er pedagogisk psykologisk tjeneste. Etter samtaler med PPT ble de enig om å kartlegge barnet med TRAS. Gjennom systematisk kartlegging la de merke til at barnets begrepsforståelse ikke var på plass. Barnet brukte begrepene korrekt, men hadde ikke forståelse for begrepene. Tiltak ble utprøvd, og ved bruk av små lekegrupper som hadde fokus på begreper så de en endring hos barnet og den utagerende adferden forsvant.

Det er flere faktorer her som har betydning for utfallet til barnet. De tverrfaglige tiltakene som ble iverksatt var avgjørende for barnet atferdsendring. Her viser Siri til at

kartleggingsverktøyet TRAS var viktig å bruke i denne situasjonen men fremhevet også betydningen av hvor viktig observasjon og det tverrfaglige samarbeidet la grunnlaget for å bruke kartleggingsverktøyet. De ble ikke gjort rede for hvordan de gjennomførte kartleggingen utover at de brukte TRAS, men Siri nevner at hun har reflektert over de etiske utfordringene det kan føre med seg (Lingås, 2014), og setter fokus på å ivareta barnet i en slik situasjon.

Arne beskriver også en positiv erfaring ved bruk av TRAS. Han forteller om et barn som begynte i deres barnehage når han var 4 år. Ved barnehagestart kartla de barnets språk som de tok med videre inn i en oppstartsamtale med foreldrene. Kartleggingen av barnet viste at barnet også hadde utfordringer med begrepsforståelse og uttale. De klarte å sette inn tidlig språkhjelp ved hjelp av mindre lekegrupper og ukentlige samlingsstunder med fokus på språk. Her opplevde personalet at barnet fikk større forståelse for ulike begreper, og de satt i gang et tverrfaglig samarbeid med en logoped. Her ble det heller ikke gjort rede for hvordan selve kartleggingen ble gjennomført, men også her blir det fremhevet i løpet av intervjuet at Arne fokuserer på å være til stede i kartleggingssituasjonen, med kartleggingsverktøyet i underbevisstheten.

Her blir det beskrevet to positive erfaringer, med ulik bakgrunn for kartleggingen. I den ene situasjonen observerer de i etterkant av en atferdsendring, mens i den andre situasjonen kartlegger de i forkant. Arne ønsket å kartlegge for å sette inn økte tiltak der det var behov for det, mens Siri ønsket å se på det pedagogiske miljøet før eventuell kartlegging og spesifikke tiltak. Hvilken metode som egner seg best for barnets beste støttes i begge ender av faglitteraturen. Siri støtter seg til Bae (2016) og Nordin-Hultman (2004) om å møte barnet som subjekt og se barnet som human being, kontra human becomings. Arne støtter seg til forskningen som tilsier at tidlig kartlegging og språkhjelp vil bidra til sosial utjevning, livslang læring og støtte enkeltbarnets behov (Rambøll, 2008).

4.4 Negative erfaringer og ulemper

Siri og Arne har også negative erfaringer, og opplever ulemper ved kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy. Det som er interessant ved funnene mine i denne kategorien er at selv om de har ulik oppfatning av temaet nevner de tilnærmet like negative erfaringer og ulemper.

En pedagog har krav på 4 timer plantid hver uke. Avtalen om plantid sier at timene skal brukes til å forberede, tilrettelegge aktiviteter og lignende. Det skal også brukes til faglig samarbeid (Utdanningsforbundet, 2020). Arne forteller at han bruker plantiden til å fylle ut kartleggingsverktøyene for å få et overordnet blikk over barnets utvikling. Siri forteller at hun tar avstand fra å bruke kartleggingsverktøyet systematisk, men at hun har det i bakhånd for å kunne se på det i etterkant om det er noe hun er usikker på. Dette skjer også i plantiden.

Begge retter fokus på at ressursbruk er en negativ erfaring og ulempe ved dette arbeidet. Konsekvensene av dette kan føre til mindre fokus på de andre oppgavene som skal gjennomføres under plantiden. Dette kan være med på å svekke kvaliteten på de andre arbeidsoppgavene, og utførelsen av de. Problematikken med for lite plantid for pedagoger kan også trekkes frem. Er det for lite plantid fra før av, eller bunner denne problematikken ut i at blir det for mange krav fra det offentlige hold? I 2018 brøt nemlig utdanningsforbundet med KS angående plantid for pedagogene (Johansen, 2018, s.1). Utdanningsforbundet krever mer plantid for å få gjennomføre alle arbeidsoppgaver en pedagogisk leder har. Dette beviser at offentlige pålegg også krever mer plantid.

Siri trekker frem at det ikke bare er tid og ressurskrevende, men at hun ikke får igjen for det arbeidet hun legger ned. Hun stiller seg kritisk til å måtte kartlegge barn som ikke har behov for det, der Arne forteller at dette arbeidet ikke er forgjeves. Arne forteller at han oppnår kunnskap om hvert barns utvikling som er med på å styrke det videre arbeidet for barns utvikling i deres barnehage.

Det som skiller informantene mine fra hverandre når de forteller om negative erfaringer og ulemper er i den grad de nevner profesjonsutøverens autonomi. Det er bare Siri som nevner dette som en ulempe i hennes yrkesutøvelse. Hun er kritisk til påleggene fra regjeringen og ønsker seg friheten til å vurdere selv når kartlegging er nødvendig. Hun stiller seg også undrende til hvorfor man tar en utdanning som legger faggrunnlaget for slike vurderinger, når en skal bli pålagt å kartlegge og bruke ulike kartleggingsverktøy som legger fokus på å forme barn til å passe inn i et standardisert skjema. Her støtter hun seg til Hennem & Østrem (2016), og deres beskrivelse av profesjonsutøverens autonomi.

Arne nevner ikke profesjonsutøverens autonomi, og det er interessant. Det kan tolkes at Arne mener at hans autonomi ikke blir svekket på bakgrunn av dette. Han beskriver også at

kartlegging er en faktor for kompetansebygging i Skogrissa barnehage, og er blitt en viktig faktor i deres arbeid mot barnets beste. Her mener Siri det stikk motsatte. Hun mener at kompetansen til personalet sidestilles når en tar i bruk slike skjemaer systematisk i jakten på det normale barnet. Siri mener at det har blitt et for stort fokus på at barn skal passe inn i standardiserte skjemaer, enn at de skal få utvikle seg på bakgrunn av deres individuelle forutsetninger. Arne sine meninger og erfaringer underbygges av både Rambøll (2008) og Stortingsmeldingene som regjeringen har lagt frem de siste årene.

4.5 Kartleggingens effekt på barnet

Noe som også fikk økt fokus under begge intervjuene var kartleggingens effekt på barnet, og hvilken etiske aspekter som forekommer i en kartleggingssituasjon. Det er ikke unormalt at det er ulike oppfatninger vedrørende oppdragelse av barn og barns utvikling. Når det gjelder hvilken effekt kartlegging har på barn finnes det noe forskning på dette. Det som er interessant å se på videre er hvilke refleksjoner som kommer til syne hos Siri og Arne.

Både Siri og Arne har erfaringer med at kartleggingsverktøy som brukes feil. Det kan gi konsekvenser for barnet, forteller begge to. Som regel vil alle kartleggingsverktøy følge med en fagbok som forteller hvordan den bør brukes. Her nevner begge to at de har hatt negative erfaringer ved bruk av kartleggingsverktøy, hvor de er blitt brukt feil.

”Det er viktig at verktøyet skal ligge i underbevisstheden og brukes i alle læringsarenaer”
(Arne, 40).

Begge informanter er enig om at en ikke skal gå inn i en samspillsituasjon med kartleggingsverktøyet i hånden og studere barnet fra en tilskuerposisjon, som Skjervheim (1996) beskriver. Dette kan få en ødeleggende effekt for barnet ved å kun se på barnet som et objekt som skal formes, og fokusere på mangler fremfor barnets ressurser (Bae, 2016). Arne beskriver også at han opplever positive effekter av kartlegging av barn. Å kartlegge gjennom TRAS sier han de enkelt kan tilrettelegge for hvert enkelt barn, og at dette er med på å skape en trygghet for personalet, barna og foreldrene.

Esshali Vik (2018) fremhever også at det foreligger en etisk problemstilling vedrørende å kartlegge barns språk, spesielt med tanke på flerspråklige barn. Hun beskriver utfordringen

om inkludering og ekskludering ved bruken av dette. Her viser hun til en kvalitativ studie hvor empirien viser at kartleggeren viser engasjement, og er opptatt av at barna skal lykkes. Studien videre viser at denne praksisen kan være problematisk. Den viser at det er en overdreven bruk av kartleggingsverktøy og at det blir en passiv dialog mellom kartleggeren og barnet, hvor utgangspunktet for en god dialog er tilstede (Essahli Vik, 2018). Å skape en inkluderende kartleggingspraksis må man i første omgang være bevisst over sin rolle som kartlegger for å ivareta barnet. En konsekvens av en slik praksis kan medføre ekskludering av eksplisitt flerspråklige barn (Essahli Vik, 2018). I Skogrissa barnehage går det flere flerspråklige barn, og her vil det være viktig å være bevisst på denne praksisen.

4.6 By og bygd

I vårt samfunn i dag har alle ulike holdninger overfor mange forhold og mennesker. Renolen (2008) skriver vi foretar våre egne vurderinger av andre mennesker, grupper og dagsaktuelle temaer. Hvordan holdning dannes og utvikles finnes det flere ulike perspektiv på. Det som er likt for personalet i barnehagen er at alltid skal handle ut ifra barnets beste. Hva som er det beste for barnet finnes det ingen konkret fasit på, og det ser vi tydelig blant offentlige myndigheter og i praksisfeltet. Det er forskjellige oppfatninger og utøvelser, men alle skal handle ut ifra hva de mener er for barnets beste. Våre holdninger klarer man ikke å beskrive direkte, men de kommer til uttrykk gjennom verbale ytringer og handlinger. Det trekkes slutninger om personens holdninger på bakgrunn av ens reaksjoner i ulike situasjoner (Raaheim, 2002). Mine informanter uttrykker gjennom verbale ytringer og handlinger motsatte holdninger innenfor temaet kartlegging. Det som vil være interessant å drøfte videre er hvordan våre holdninger kan formes ut ifra ulike rammefaktorer, og hva det er som gjør oss til de vi er i dag. By og bygd representerer her ulike rammefaktorer som kan være grobunnen for holdningene om kartlegging.

Hvordan holdninger dannes kan betraktes ut ifra det Renolen (2008) beskriver som den funksjonelle teori. Han beskriver holdninger som ett uttrykk for grunnleggende motiver. Her danner vi holdninger ut ifra hva som er mest hensiktsmessig i den aktuelle situasjonen. I mine funn finner jeg at Siri og Arne har forskjellige oppfatninger av hva som er mest hensiktsmessig ved å kartlegge systematisk eller ikke. Egne direkte og indirekte erfaringer kan også være en kilde til holdningsdannelse (Renolen, 2008). Det er viktig å påpeke at dette ikke er absolutte rammefaktorer eller erfaringer som vil ligge til grunn for en hver

profesjonsutøver (Bergsland & Jæger, 2014). Både Siri og Arne er tilnærmet lik i alder, utdanning, stillingstittel og arbeidsoppgaver. Hvordan er det slik at to pedagogiske ledere har vidt forskjellige oppfatninger av et viktig tema vedrørende barnets beste?

I mine funn finner jeg noen vesentlige rammefaktorer og erfaringer som er ulike hos Siri og Arne. I Månetoppen Barnehage hvor Siri jobber, går det bare 23 barn. Denne barnehagen karakteriseres av lite språklig og kulturelt mangfold. Månetoppen Barnehage er lokalisert i en liten bygd med rundt 3000 innbyggere. Siri er født og oppvokst i denne bygden, og hun tok utdanningen sin samlingsbasert. Dette betyr at hun aldri har flyttet bort fra hjembygda.

Arne er også født og oppvokst i byen han jobber i. Dette er en stor by med over 200 000 innbyggere. Han flyttet ut av byen for å studere, men flyttet tilbake igjen etter endt studie. Han jobber i Skogrissa barnehage og der går det 150 barn, med et stort språklig og kulturelt mangfold. I barnehagen finnes det over 20 ulike nasjonaliteter. De pedagogiske lederne i denne barnehagen setter fokus på arbeid med språklig mangfold.

Kan barnehagens størrelse spille en faktor for de ulike holdningene? I funnene finner jeg at Siri som jobber i en liten barnehage med lite språklig mangfold er mer kritisk til systematisk kartlegging kontra Arne som jobber i en større barnehage med mer språklig mangfold. Her kan det tolkes at de som jobber i større barnehager med mer språklig mangfold legger mer til rette for systematisk kartlegging. Det er naturlig at språklig mangfold og nasjonaliteter øker i de større byene kontra små bygder i Norge. Det kan også tolkes ut ifra Arne sine svar at man vil oppnå mer kontroll og tilrettelegging om kartlegger systematisk tidlig, kontra å kartlegge etter å ha observert feks språkforsinkelser.

Alt som er beskrevet kan være aktuelle rammefaktorer og erfaringer som er med på forme holdningene til Siri og Arne. Det er store forskjeller når det kommer til lokalisering, antall barn og språklig mangfold.

5. 0 Avsluttende kommentar

Denne oppgaven adresserer først og fremst kartleggingsdiskursen, som legger fokus på hvilke erfaringer to pedagogiske ledere har med denne typen praksis. Jeg har gjennomført en kvalitativ studie hvor jeg har intervjuet to pedagogiske ledere. Jeg har videre tatt for meg synspunktene til hovedposisjonene i kartleggingsdiskursen, og sett at selv om de er av ulik oppfatning deler de mange av samme erfaringene. Ved en slik kvalitativ studie er det viktig å ta noen forbehold i denne sammenhengen. For det første er det viktig å påpeke at det er blitt gjort et utvalg som har delt sine synspunkter og erfaringer. Jeg kan ikke si noe om hva alle barnehagelærere mener om temaet kartlegging og bruk av kartleggingsverktøy. For det andre kan gjennomføringen av datainnsamling påvirket funnene mine til en viss grad, ved at det ikke for sikkerhet kunne vise til at det var riktige erfaringer som ble formidlet. Hovedmålet mitt var å belyse tematikken fra begge synspunkt. Bergsland & Jæger (2014) påpeker at målet for en slik type kvalitativ studie ikke er å generalisere resultatene, men å gi en rik beskrivelse av det man har forsket på.

En rik beskrivelse av funnet har jeg nå presentert. De påpeker at erfaringene til Siri og Arne viser fundamentale forskjeller, men også mange likheter. De deler mange av de samme negative erfaringene, og de positive erfaringene bunner ut i et ulikt syn på kartleggingsverktøyet. Begge informanter støtter seg til faglitteraturen i sin praksis, og vurderer at de jobber for barnets beste.

Denne kartleggingsdiskursen er kontroversiell, og det viser seg at det vil være vanskelig å komme til enighet. Som Essahli Vik (2017) skriver så kan muligheten være å inngå et kompromiss, spesielt i diskursen som omhandler spesifikt kartleggingen av barns språk.

Hva som ligger til grunn for våre holdninger klarer man ikke å beskrive helt konkret, men det mest sannsynlig er flere faktorer som spiller inn under dette. Hvordan våre holdninger dannes er et spennende tema, og i denne oppgaven kan jeg ikke si for sikkert hvilke rammefaktorer som er med på å danne deres holdninger, men jeg har sett på hvilke faktor som både er like og ulike hos informantene mine.

Det begge mine informanter er enig om at det skal være rom for å diskutere i vårt fagmiljø, og at det i mange tilfeller bidrar til økt kunnskap blant barnehagelærerne. De støtter seg til

diskursetikkens prinsipper om at alle parter får delta og komme med sitt innspill (Hennum & Østrem, 2016). Dette vil bidra til faglig refleksjons, og sett ut i fra et danningsperspektiv vil vi aldri være ferdig dannet som barnehagelærer (Hennum & Østrem, 2016). Dette er et dynamisk yrke hvor det må være rom for utvikling blant yrkesutøverne. Hennum & Østem (2016) skriver også om en profesjonsutøver er nødt til å være med å utvikle den praksisen det selv er en del av. De kan ikke vente på at overordnende skal ta initiativ til utviklingen av praksisen. Derfor er det så viktig at barnehagelærerne går inn i den offentlige kartleggingsdiskursen for å videreutvikle praksisen.

Litteraturliste

- Bae, B. (2015). Barnehagepolitikk i utakt. *Utdanning*, (3), 50.53.
- Bae, B. (2016). Å se barn som subjekt: Noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehage. Kunnskapsdepartementet. Hentet fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/barnehager/a-se-barn-som-subjekt---noenkonskvensse.html?id=440489#>
- Barnehageloven (2005). Lov om barnehager (barnehageloven), LOV-2005-06-17-64. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Dalland, O. (2012). Metode og oppgaveskriving (5utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Bergsland, M.D., & Jæger, H. (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm
- Essahli Vik, N (2019). Den føyelige pedagogen – kartlegging som disiplinering av pedagogisk praksis. *Tidsskrift for nordisk barnehageforskning*.
- Essahli Vik, N (2018). Språkkartlegging av flerspråklige barn – ekskludering i praksis?. *Tidsskrift for nordisk barnehageforskning*.
- Essahli Vik, N (2017). Språkkartlegging av flerspråklige barn i barnehagen – fra kontrovers til kompromiss?. *Tidsskrift for nordisk barnehageforskning*.
- Fog, Jette. (2007). *Med samtalen som utgangspunkt*. 2 utg. København: Akademisk forlag
- Frost, J., Færevaa, M. K., Horn, E. & Espenakk, U. (2011). Hva er TRAS og hvordan brukes det? I U. Espenakk, J. Frost, M. K. Færevaa, E. Horn, I. K. Løge, R. G. Solheim & Å. K. Wagner, (Red.). TRAS, Observasjon av språk i daglig samspill (s. 9-16). Stavanger: Info Vest Forlag.
- Hennum, B.A & Østrem, S (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm.
- Høigård, A., Mjør, I. & Hoel, T. (2009). *Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- James, A., Prout, A. & Jenks, C.(1998). *Theorizing Childhood*, Oxford: Polity Press
- Johansen, Ø. (2018). Krever mer plantid – Brøt forhandlingene. *Barnehage.no*. Hentet fra: <https://www.barnehage.no/artikler/krever-mer-plantid-brot-forhandlingene/430433>
- Johannensen, L. Rafoss, T & Rasmussen, E (2020). *Hvordan bruke teori? Nyttig verktøy i en kvalitativ analyse*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Kaurel, J. (2014). Språkkartlegging i Prosjekt Oslobarnehagen; om forsøk på styring av pedagogisk praksis. *Første steg: tidsskrift for førskolelærere*.
- Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Pedlex: Oslo
- Kvale, S., & Brinkman, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal
- Lingås, L. G. (2014). *Etikk for pedagoger* (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Nordin-Hultman, E. (2004). *Pedagogiske miljøer og barns subjektskapning*. Oslo. Pedagogisk forum.

Otterstad, A. M. & Rhedding-Jones, J. (2011). Å spore kunnskapskonstruksjoner i brytningstider. I A. M. Otterstad & J. Rhedding-Jones (Red.), *Barnehagepedagogiske diskurser* (s. 11-35). Oslo: Universitetsforlaget.

Pettersvold, M. & Østrem, S. (2012). *Mestrer, mestrer ikke: Jakten på det normale barnet*. Oslo: Res Publica.

Skarpenes, O. & Nilsen, A.C. 2014. *Making up pupils. Norsk pedagogisk tidsskrift*.

Skjervheim, H. (1996). *Deltakar og tilskodar og andre essays*. Oslo: Aschehoug

Solbrekke, T.D., & Østrem, S. (2011). Profesjonsutøvelse mellom profesjonelt ansvar og regnskapsplikt. *Nordic Studies in Education*.

St.meld. nr. 6. (2019-2020). (2020). *Tett på – Tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehagen, skole og SFO*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/3dacd48f7c94401ebefc91549a5d08cd/no/pdfs/stm201920200006000dddpdfs.pdf>

St.meld. nr. 16. (2006-2007). (2007). *...og ingen sto igjen – Tidlig innsats for livslang læring*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-16-2006-2007-/id441395/>

St.meld. nr. 41. (2008-2009). (2009). *Kvalitet i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-41-2008-2009-/id563868/>

Rambøll. (2008). Kartlegging av språkstimulering og språkkartlegging kommunene.

Sluttrapport. Oslo: Rambøll Management AS.

Renolen, Å. (2008). *Forståelse av mennesker – en innføring i psykologi for helsefag*. Oslo:

Fagbokforlaget

Taguma, ., Litjens, i., & Makowiecki, K. (2013). *Quality Matters in Early Childhood Education and Care: Norway 2013*. Paris: OECD Publishing.

Thaagard, T (2019). *Systematikk og innlevele – En innførings i kvalitative metoder*.

Fagbokforlaget: Bergen

Utdanningsforbundet. (2020). SFS 2201 – Barnehager, skolefritidsordninger, skole og familiebarnehager. Hentet fra: <https://www.utdanningsforbundet.no/globalassets/lonn-og-arbeidsvilkar/tariffavtaler/1-ks/sfs-2201---barnehager-skolefritidsordninger-skole-og-familiebarnehager/protokoll-sfs-2201-pr.-1.1.2020.pdf>

Warren, C. (2012). Interviewing as Social Interaction. *The Sage Handbook of Interview Research. The complexity of the Craft*. Sage. Thousand Oaks: Calif.

Vedlegg

Vedlegg 1 – Intervjuguide

Intervjuguide – Kartlegging i barnehagen

1. Kan du fortelle litt om din utdannings,- og arbeidsbakgrunn?
 - Hvor lenge har du jobbet som pedagogisk leder?
2. Hva legger du i kartleggingsbegrepet?
3. Hvilket kartleggingsverktøy bruker mest?
4. Hvordan vil du beskrive barnehagens læringssyn, og spesielt syn på barnet ved bruk av kartleggingsverktøy i det daglige arbeidet?
5. Har du noen positive erfaringer ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen? Gjerne legg ved en praksisfortelling
6. Har du noen negative erfaringer ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen? Gjerne legg ved en praksisfortelling
7. Hvilke fordeler ser du ved bruk av kartleggingsverktøy?
8. Hvilke ulemper ser du ved bruk av kartleggingsverktøy?

Vedlegg 2 – Samtykkeskjema

Vil du delta i bachelorprosjektet**«Kartlegging i barnehagen»?**

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å søke hvilke erfaringer pedagogiske ledere har ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen. I dette skrivet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å undersøke hvilke erfaringer pedagogiske ledere har ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen. Min problemstilling går ut på hvordan bruken av kartleggingsverktøy er med på fremme eller svekke den faglige kvaliteten i barnehagen.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

- Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du vil bli intervjuet av meg. Det vil ta deg ca. 30 minutter. Du vil få intervjuguiden på forhånd, sendt på mail. Jeg skal samle inn opplysninger om hvilke erfaringer pedagogiske ledere har ved bruk av kartleggingsverktøy i barnehagen, og de fleste spørsmål handler om dette. Intervjuet vil bli tatt opp på en lydopptaker, før det senere vil bli transkribert. Når intervjuet er blitt transkribert, slettes lydopptaket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg
- Få rettet personopplysninger om deg
- Få slettet personopplysninger om deg
- Få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og

- Å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Ved behandlingsansvarlig institusjon som er Dronning Mauds Minne Høgskole vil det være Marit Heldal (veileder) som vil ha tilgang til opplysningene.
- De tiltakene jeg gjør for å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personalopplysninger er å erstatte navn og kontaktopplysninger med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Jeg kommer også til å transkribere intervjuet i etterkant, og slette lydopptaket. I transkripsjonen vil personlig opplysninger anonymiseres.

Hva skjer med opplysningene dine når jeg/vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 06.05.2020. Alle personopplysninger vil bli slettet innen prosjektslutt.

På oppdrag fra Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til bachelorprosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning ved.
- Vårt personvernombud: Hans Christian Ristad, Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
Marit Heldal

Student
Sigrid Mongstad

Samtykkeerklæring

Samtykke kan innhentes skriftlig (herunder elektronisk) eller muntlig. NB! Studenten må kunne dokumentere for veileder at du har gitt informasjon og innhentet samtykke fra de du registrerer opplysninger om. Vi anbefaler skriftlig informasjon og skriftlig samtykke som en hovedregel.

Hvis foreldre/verge samtykker på vegne av barn eller andre uten samtykkekompetanse, må du innhente tillatelse fra foreldene.

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet ”Kartlegging i barnehagen”, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i et intervju.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 06.05.2020

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

